

3.1 RUMSKORT-BRUKARFOKUS

Version 20180830

Att flytta från sitt hem.....till ett annat....

När man planerar för vård och omsorgsboende måste alla förstå vem som ska bo. Att flytta till vård och omsorgsboende innebär att man inte längre har förutsättningar att bo kvar i det hem som man vanligtvis bott under många år. Man har ofta haft stöd och hjälpinsatser under en tid i det egna hemmet men dessa resurser räcker inte längre till för att leva tryggt och säkert. Det är ofta en stor förändring för en äldre person att lämna sitt hem och flytta då denne bryter upp från sitt hem, sin familj eller grannar, sin invanda miljö och blir ännu mer beroende av andras hjälp.

Att byta miljö på äldre dagar kan ge uttryck på olika sätt. Det kan skapa oro men också upplevas tryggare. Första intrycket och upplevelsen av den nya boendemiljön är viktig så därför är känslan av välkomnande, ljus, öppenhet viktigt i samspel med en upplevd känsla av hemtrevnad och minimerad känsla av institutionsliknande utformning.

Brukaren möblerar sin egen lägenhet men verksamheten tillhandahåller säng och sängbord. Bostaden är också förberedd med travers genom monterade skenor i tak och el/fäste på vägg. Vanligt är att brukaren har eller får en del medicinskteknisk utrustning (hjälpmedel) för att underlätta vardagen vilket ger behov av god tillgänglighet och plats för att förvara eller parkera vid olika situationer inom bostaden, vid måltiden, vid aktivitet eller vid soffgruppen framför tvn. Rullstolar eller rullatorer

Vem kommer att bo?

När man planerar är det viktigt att förstå vem som ska bo inom vård- och omsorgsboendet

TIPS & RÅD!

- Närhet till lokaltrafik ger fler möjligheter till många besök av nära och kära

3.1 RUMSKORT-BRUKARFOKUS

tar plats i bo- och levnadsmiljö. Alla medarbetare har också behov utrymme för att kunna bistå brukare och dess hjälpmedel.

Brukarens tillvaro förändras markant vid inflyttning, nya kontakter och relationer såväl nya "grannar" som personal. Rutiner förändras utifrån vad man varit van vid även om alla medarbetare försöker vara lyhörda till önskemål och behov.

Man flyttar till en bostad oftast betydligt mindre än vad man bott i, förvaring minimeras, få tillhörigheter får plats.

Verksamheten vill självklart att brukaren ska trivas och ha en väl fungerande boendemiljö vilket gör att lokalernas utformning också är en utmaning. Smarta lösningar, teknik som stöd, god tillgänglighet, ytor för samvaro och aktivitet, trevliga måltidsmiljöer, möjlighet till både deltagande och avskildhet är av vikt!

Att åldras

Våra förmågor förändras när man blir äldre. Framförallt förändras syn, hörsel, rörelseförmågan, orienteringsförmågan, tolkningsförmågan vilket kan orsaka svårigheter kring att uppfatta och förstå rätt.

Brukare med demenssjukdom har störd rumsupplevelse och svårigheter att orientera sig i tid och rum. Detta skapar osäkerhet och stress och därmed ett ökat beroende och lägre självständighet.

Behov av vård och omsorg

Brukare boende inom vård och omsorgsboende kommer med förväntningar utifrån kulturell bakgrund, tidigare intressen, den personliga livsstilen och samlad livserfarenhet vilket ställer krav och skapar utmaningar.

Men brukare kommer också med komplexa livssituationer i behov av avancerade sjukvårdsinsatser, medicinskt teknisk utrustning (hjälpmedel) och behov av stort stöd kring sin person. Många brukare har flera

3.1 RUMSKORT-BRUKARFOKUS

diagnoser, är multisjuka, har komplikationer utifrån diagnoser som kan ge uttryck i avvikande beteendemönster, har svårt att förstå och uppfatta eller en lägre egenförmåga.

Vem mer möter Du i ett vård och omsorgsboende?

I ett vård- och omsorgsboendet möter man såväl brukare och personal som anhöriga och vänner. För att brukare ska uppleva att de bor bra behöver lokalerna uttrycka upplevelsen av att vara välkomnande och lättorienterade när anhöriga och vänner kommer på besök. Men det är lika viktigt att medarbetare känner sig inspirerad att komma till sin arbetsplats.

På besök kommer också t ex. musiker, föreläsare, samfund eller så planerar verksamheten för aktivitet och samvaro. Alla som vistas i lokalerna ska uppleva trivsel vilket ger goda förutsättningar till en bra plats att bo, leva, besöka och arbeta.

I vård och omsorgsboende kan man också möta make och maka i en lägenhet då parboende är en möjlighet. Lägenheten är inte större till yta vid parboende utan genom smart utformning kan man öppna mellan två lägenheter skapa en "svit" för de par som önskat bo tillsammans. Ca tre lägenheter inom en enhet ska tillgodose möjligheten genom förberett dörrparti i vägg skapa dubblett.

Vård- och omsorgsboendets målbild

Hur äldre uppfattar sin miljö styr hur de agerar. I en lättorienterad och visuellt tydlig miljö kan äldre uppfatta trygghet och självständighet och på så sätt använda sin energi positivt till exempelvis aktiviteter och social gemenskap. Målbilden och utmaningen är att skapa en fysisk boendemiljö som ger ro och trygghet, upplevelsen av trivsel, uppmuntrar till en meningsfull tillvaro där alla som vistas eller besöker trivs.

Ledord med brukarfokus

- Enkel och logik planlösning

3.1 RUMSKORT-BRUKARFOKUS

- Överblickbar struktur
- Utblickbarhet med högt dagsljusinsläpp
- Visuellt tydlig miljö
- Berikande och säker utemiljö
- Omsorgsfull och funktionell inre miljö
- Tryggt och säkert
- Förebygga fall och skador
- Miljöer att delta eller iaktta

Färgsättning/materialval

För att underlätta att brukare inte oroas eller triggas bör färgen vit vara den som förvillar det som brukaren inte ska oroas av eller inte ha behörige till. Starka kulörer vägleder. Svart, grått, brunt, marint eller andra mörka kulörer ska i brukarmiljöer minimeras. Åldrandet påverkar upplevelsen av styrka i kulörer genom försämrad syn vilket medför stort projektengagemang kring färgsättning. Materialval ska tillgodose långsiktig hållbarhet, minimera underhåll, skapa upplevelse av välkomnande och moderna lokaler men där färg och form också kan ses som konstnärlig utsmyckning.

Inomhusklimat

Brukare är känsliga för både kyla och höga temperaturer då många är stillasittande. Vintertid är det viktigt att inomhustemperaturen är behaglig vilket innebär flera grader högre än var som är brukligt i en vanlig bostad. Sommartid behöver lokalerna säkras så sommarvärmens är hanterbar. I hygienutrymmet finns två värmekällor på vägg alternativt i golv samt i tak. Sommarens värmeböljor är en risk för äldre vilket kräver möjligheter att hålla en rimlig inomhustemperatur. Folkhälsomyndigheten har rekommendationer som vägleder.

3.1 RUMSKORT-BRUKARFOKUS

